

АРХІТЕКТУРА В ДЕТАЛЯХ: МОТИВИ ДАВНЬОГРЕЦЬКОГО СТИЛЮ В ЛЕГЕНДАРНИХ СПОРУДАХ СУЧАСНОСТІ

Барбаш М.І., ст. викладач

Національний університет «Чернігівська політехніка»

Багата історія Стародавньої Греції, значна культурна спадщина, яскраві стандарти краси і сьогодні знаходять своє відображення в архітектурі, інтер'єрі, моді; давньогрецький стиль приваблює впорядкованістю в усьому - в кожній складці туніки, в практичних елементах інтер'єру, в чіткості архітектурних будівель. Спокійна і велична краса, гармонія і чіткість слугували взірцем і джерелом натхнення. Найбільшим досягненням грецького будівельного мистецтва були храми: розміри, відношення частин і кількість колон точно встановлені, чіткий і логічний порядок розташування частин будівлі, відчуття рівноваги, комбінація мінімалізму з функціональністю, висота, що дає відчуття свободи.

Зала Слави (Вальхалла) для великих представників Німеччини на березі Дунаю біля Регензбургу архітектора Лео фон Кленца за композицією нагадує Парфенон (рис.1): масивні колони з канелюрами, ентазисом, характерними для класичних ордерів, та скульптурами в заглибленнях фронтона. Засновник стилю неогрек, Лео фон Кленц перетворив Мюнхен на «Нові Афіни»[1].

Рисунок 1 – Зала Слави: картина-дизайн проект сходів храму, Головна зала Вальхалли

Меморіал 16-му президенту США Лінкольну у Вашингтоні (1914-1922, проект Генрі Бекона) у вигляді давньогрецького храму (рис.2) з вапняку та мармуру спочатку вважався досить пафосним проектом і його реалізація відкладалась тричі, а зараз це одна з визначних пам'яток Америки. Колони, встановлені по периметру меморіалу, злегка нахилені всередину споруди - це частий прийом у давньогрецькій архітектурі, який запобігає спотворенню перспективи.

Рисунок 2 – Меморіал Лінкольна

Головною особливістю Британського музею (1823-1852) є 44 іонічні колони на Південному фасаді, подібні до храму Афіни в Прієні IV-го століття до н.е. з багатими рельєфними орнаментами. Величний фасад з фронтоном за проектом сера Річарда Уестмакотта символізує основні науки, прогрес цивілізації: Архітектуру, Скульптуру, Живопис, Науку, Геометрію, Драму, Музику і Поезію, шлях від невігласа до культурної освіченої особистості (рис.3).

Рисунок 3 – Британський музей, фронтон

В кращих традиціях стилю неогрек збудовано Венський Парламент (1874–1883) за проектом архітектора Теофіля фон Хансена. Натхненний виставковим залом "Заппейон" в Афінах, архітектор спробував додати в екстер'єр Парламенту якомога більше посилянь до античних будівель: навіть будівельний матеріал - австрійський мармур - фон Хансен вибрав тому, що це робить будівлю максимально схожою на давньогрецьку (рис.4). У першому ескізі фон Хансена була вітрина з позолоченими капітелями і фризами, але бюджет будівництва не потягнув такий дизайн. Головний вхід Парламенту прикрашають колони коринфського ордеру, а дах - вісім квадриг (символ богині Ніки) з бронзи. В архітектурі Парламенту багато символів: скульптури, що втілюють відомих діячів і людські якості. Але головна визначна пам'ятка парламенту - це статуя Афіни з двома жіночими скульптурами у ногах в позолоченій егіді і шоломі - законодавчою і виконавчою владою.

Рисунок 4 – Мотиви Афінської зали Заппейон в екстер'єрі Венського Парламенту

Капітолій штату Алабама (1850-1851) має безліч давньогрецьких деталей та елементи стилю бозар: центральна частина - травеї, окреслені доричним ордером, триповерховий парадний портик, колони коринфського ордеру, додаткові будівлі, які з'явилися вже в 20-му столітті - іонічні колони (рис. 5, ліворуч) [2].

В основі Церкви Святого Панкратія (Лондон, 1819-1822) два античні творіння: Ерехтейон і Башта Вітрів в Афінах. Церква з цегли облицьована каменем, а вся зовнішня обробка, включаючи капітелі колон, виконана з теракоти. Щоб споруда повністю відповідала давньогрецького стилю, архітектор Генрі Інвуд спеціально їздив до Афін за гіпсовими зліпками деталей Ерехтейона. Як і древній храм, церкву прикрашають каріатиди (колони, в основі яких лежить жіноча фігура). Архітектура Вежі Вітрів повторюється в конструкції тричі - вона немов "зібрана" з встановлених один на одного античних пам'ятників.

Бранденбурзькі ворота (Берлін, 1788-1793) – символ розколу в повоєнні часи і нинішнє уособлення єднання і миру для всієї Європи; названі неоригінальними при відкритті пам'ятника за схожість з Пропілеями Акрополя і одна з визначних пам'яток Берліну сьогодні. Споруда стала свідком безлічі військових і політичних подій - Наполеон був першим, хто використав пам'ятник для переможної ходи в 1806 році. Так ворота неофіційно отримали статус берлінської тріумфальної арки. Вони увінчані "Квадрігой перемоги" - скульптурою колісниці, якою управляє богиня миру Ейрена, барельєфами пригод Геракла і дванадцятьма доричними колонами (рис.5, праворуч).

Рисунок 5 – Колони коринфського ордеру в Капітолії штату Алабама та Пропілеї Акрополя в Бранденбурзьких воротах

Палац Бельведер в Петергофі прикрашають шість масивних скульптур, дизайн яких архітектор запозичив у оригінальних статуєток Давньої Греції; гранітні сходи з чотирма каріатидами з сірого граніту - пряме відсилання до Ерехтейона на Акрополі; другий поверх Бельведера також спроектований в стилі античного храму - по периметру він декорований 28 полірованими гранітними іонічними колонами з білого мармуру (рис.6). Інтер'єр Бельведера відповідає архітектурі - меблі спеціально робили на замовлення в "античному" стилі.

Рисунок 6 – Бельведер: Палац, Каріатиди, Велика зала

Залежно від епохи будівництва, в проектах можна розгледіти риси і інших стилів - модерну, неокласику, але незмінна основа у архітектурі цих пам'яток одна - прагнення до античних грецьких форм, образів Парфенону, Ерехтейону, храму Зевса.

І сьогодні архітектори зводять особняки в грецькому стилі, використовуючи при проектуванні такі конструктивні елементи, як плоскі дахи, масивні стіни, колони. Математика вимагає симетрії і гармонії, збереження ідеальних пропорцій, що дозволяють створювати оптимальний візуальний ефект, нібито будівля є якоюсь величною скульптурою. Всі ці прийоми пройшли перевірку століттями і безвідмовно спрацьовують в наш час

Список використаних джерел

1. https://architime.ru/architects/a_leo_von_klenze.htm
2. <http://www.loc.gov/pictures/collection/hh/item/al0643/>

УДК 747:643

СУЧАСНІ СТИЛІ В ДИЗАЙНІ ІНТЕР'ЄРІВ

Остапенко Ю. П., Маринок А. А., студ. гр. ДС-181

Науковий керівник: **Гаврик О. Ю.**, асистент
Національний університет «Чернігівська політехніка»

Сприйняття людиною певного замкненого простору напряму залежить від наповнення та оздоблення, інакше кажучи, стилю інтер'єру цього простору. Стиль інтер'єру – це сукупність ознак, що характеризують той чи інший період мистецтва, його тенденції, які відображаються в оздобленні інтер'єру. Тому, сучасні стилі інтер'єру, перш за все, відображають тенденції, які є актуальними на сьогоднішній день. Велика кількість сучасних стилів поєднує у собі одночасно функціональність та декоративність, але найчастіше робиться акцент на організації простору, тобто саме функціональності, що є дуже важливим у наш час. Це, в свою чергу, допомагає навіть з найменшого приміщення зробити максимально зручний у користуванні простір. Щоб досягти такого результату, використовують простоту форм, ненав'язливі кольори, а для додавання певного контрасту використовується декор [1].

На розвиток сучасних стилів, який почався з XIX ст., в першу чергу, впливали такі фактори як технічний процес, розвиток науки, техніки, а найголовніше – суспільства. Усі існуючі стилі проходили скрізь призму епох та тенденцій, що, у свою чергу, впливало на їх трансформацію. Так еволюція стилів сформувала ті головні риси, які характеризують ці стилі. І тільки через великий проміжок часу, з розвитком технологій, інноваціями в оздоблюванні та освоєнням нових матеріалів, нові художні прийоми стали відомими, популярними та визнаними у всьому світі. До сучасних стилів інтер'єру, які зараз є популярними і широко